

REFERAT Psykiatri- og Socialudvalget d. 06-08-2025

Mødedato Onsdag d. 06. august 2025 kl. 11:00

Mødested Regionshuset, mødelokale 2

Mødedeltagere Mette Bossen Linnet, V, Anne Skau Styrishave, B, Roya Moore, C, Anja Lund, V, Bjarne Nielsen, V, Sarah Andersen, V, Bente Gertz, A, Meho Selman, A, Simon Sharif Chowdhury, A, Sara Darling Berg Jørgensen, F, Sabrina Bech Bartholin, O

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af håndtering af Finansieringsmanko fra budget 2024 på Psykiatri.....	3
Godkendelse af udarbejdelse af samarbejdsaftale med Den Sociale Investeringsfond.....	5
Godkendelse af slutevaluering af prøvehandlingsprojekter for børn og unge som pårørende.....	8
Psykiatriplan 2026-2032 - opsamling på høringsrunde - Aftale om en samlet 10 års plan for psykiat	11
Orientering om etablering af aktivitetshus på Midgaardhus, Ribe #.....	15
Mødekalender #.....	17
Gensidig orientering #.....	18
Underskriftsside #.....	19

Punkt 1: Godkendelse af håndtering af Finansieringsmanko fra budget 2024 på Psykiatri

25/24696

Resumé

I budgetaftalen for 2024 blev afsat midler til konsolideringsplan vedr. psykiatrien og til omorganisering af børn og unge-psykiatrien (B&U). Indsatserne blev finansieret i 2024 og 2025 af forsinkede byggeprojekter på OUH, men ikke varigt. Overlappende midler i 10-årsplanen fra april 2024 sikrede delvis dækning af finansieringsmankoen, men der udestår stadig et beløb i 2026 og frem. Midler fra Psykiatriplanen 2020-2025, der ikke blev udmøntet, foreslås anvendt til dækning af den varige finansiering.

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2024 blev der afsat midler til en konsolideringsplan vedr. psykiatrien og til omorganisering af børne- og ungdomspsykiatrien. Indsatserne blev finansieret i 2024 og 2025 via midler afsat til nyt rehabiliteringsafsnit på OUH og fælles afsnit for patienter med spiseforstyrrelse i lyset af den forsinkede ibrugtagning af OPP-byggeriet (Offentligt-Privat Partnerskab) i Odense, jf. tabel 1.

Tabel 1: Oprindelig jf. budgetaftalen 2024

Mio.kr.	2024	2025	2026	2027
Konsolideringsplan	15,5	15,5	13,3	10,5
Ændret organisering af B&U	7,4	7,4	7,4	7,4
Forsinket OPP i Odense	-22,9	-22,9		
Finansieringsmanko	0	0	20,7	17,9

Det var imidlertid ikke muligt at finansiere indsatserne varigt i budget 2024. Som en del af budgetaftalen for 2024 blev derfor lagt til grund, at den varige finansiering skulle findes i senere midler til psykiatri i 10-årsplanen for psykiatri.

I april 2024 blev der indgået en udmøntningsaftale mellem regeringen og Danske Regioner om udmøntning af midler fra 10-årsplanen. På Regionsrådets møde i juni 2024 blev der fremlagt en sag som identificerede et overlap mellem indsatser i april-aftalen og indsatser, som allerede var sat i gang i Region Syddanmark, på 13,1 mio. kr. i 2025 stigende til 13,4 mio. kr. varigt. Overlappet bestod af april-aftalens initiativ om hurtig opstart af behandling i B&U og Lettilgængelige tilbud til Børn og unge, i relation til regionens egne igangsatte initiativer vedr. STIME, øget aktivitetsniveau og afbødningspuljen fra budgetaftalen 2024. Det blev besluttet på regionsrådsmødet den 24. juni 2024, at overlappet kunne medgå til at nedbringe finansieringsmankoen fra budget 2024.

Der udestår således en finansieringsmanko på 7,3 mio. kr. i 2026 og 4,5 mio. kr. i 2027 og frem, jf. nedenfor.

Mio. kr.	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Konsolideringsplan og ændret organisering af B&U, jf. budget 2024			20,7	17,9	17,9	17,9

Finansieringsbidrag fra overlap i april-aftalen (godkendt RR. 24/06/2024)	-13,4	-13,4	-13,4	-13,4
Finansieringsmanko i alt (2024-pl)	7,3	4,5	4,5	4,5
Finansieringsmanko i alt (2025-pl)	7,5	4,6	4,6	4,6

Varig håndtering af finansieringsmankoen fra 2026 og frem

I Psykiatriplanen for 2020-25 blev der afsat en ramme på 7,5 mio. kr. (25-PL) til øget tilgængelighed til den ambulante behandling (anbefaling 32). Midlerne skulle bruges til at finansiere merudgifter til leje af lokaler til fremskudte ambulante funktioner, hvor det vurderes nødvendigt at sikre en tættere og mere tilgængelig behandling, herunder i områder med lang afstand til lokalpsykiatrien. Der er igangsat nogle enkelte fremskudte funktioner inden for denne ramme, men det har vist sig, at der ikke er behov for det fulde afsatte beløb til dette formål. Det følger bl.a. også af de gode erfaringer under pandemien (og efter) med digital psykiatri, som alternativ til en fysisk direkte ambulante kontakt, og af at digital psykiatri i det hele taget er blevet en satsning i 10-årsplanen, bl.a. med Center for Digital Psykiatri i Odense. Der forventes derfor ikke yderligere træk på denne ramme og på den baggrund lægges der op til, at midlerne til anbefaling 32 anvendes til at dække den varige finansieringsmanko.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategi.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler Regionsrådet:

At 7,5 mio. kr. i 2026 og 4,6 mio. kr. fra 2027 og frem fra anbefaling 32 vedr. øget tilgængelighed til ambulante behandling anvendes til at dække finansieringsmankoen på psykiatriområdet.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Et medlem, Sara Darling Berg Jørgensen, tager forbehold for sagens behandling i Regionsrådet.

Roya Moore deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 2: Godkendelse af udarbejdelse af samarbejdsaftale med Den Sociale Investeringsfond

25/19361

Resumé

I Budget 2025 har Region Syddanmark fokus på sociale investeringer under indsats 4.3. Formålet er at afhjælpe de incitamentsudfordringer, der har været i at investere i forebyggelse, behandling og rehabilitering på tværs af sektorer. Sociale investeringer bygger på en langsigtet tilgang, og indebærer et samarbejde mellem en offentlig myndighed, en leverandør og en investor.

Den Sociale Investeringsfond kan indgå som investor i konkrete projekter, og derfor anbefales regionen at indgå et formaliseret samarbejde med fonden gennem en fælles samarbejdsaftale med henblik på at opbygge videns- og erfaringsgrundlag omkring konkrete projekter med den sociale investeringstilgang. Selve samarbejdsaftalen er økonomisk uforpligtende, men ved igangsættelse af konkrete projekter, skal der være betalingsvillighed til at betale for opnåede og aftalte resultater.

Sagsfremstilling

I budget 2025 er der i budgetindsats 4.3 fokus på sociale investeringer. Det fremgår, at:

- der skal afdækkes muligheder for at arbejde med sociale investeringer.
- udvalgene fremlægger forslag til, hvordan der kan arbejdes videre med det.

I budgetteksten står der, at de sociale investeringer for Region Syddanmark skal være med til at styrke forebyggelse, behandling og rehabilitering. Endvidere fremgår det, at en social investering skal være med til at afhjælpe den incitamentsudfordring, der har været i at investere på tværs af sektorer.

Der peges på, at sundhedsreformen kan være med til at imødekomme nogle af de strukturelle uhensigtsmæssigheder, der har været ved at investere på tværs af sektorer. Med sundhedsreformen fjernes sektorgrænserne ikke, men de flyttes, og derfor vil det fortsat være aktuelt at tale om investeringer på tværs af sektorer for at forebygge, fx unødige sygehusindlæggelser. Der, hvor sundhedsreformen kan give andre muligheder, er i sundhedsrådenes kommende centrale opgave med at udmønte midler til nære indsatser i både region og kommuner gennem investeringsmotoren.

Hvad er sociale investeringer?

Sociale investeringer er en tilgang, hvor offentlige eller private ressourcer finansierer indsatser, der skaber både sociale og økonomiske resultater på lang sigt. Ifølge Social- og Boligministeriet handler sociale investeringer om at investere i mennesker for at forbedre livsvilkår og samtidig reducere de samlede offentlige udgifter. Sociale investeringer bygger på en langsigtet tilgang. Investeringerne kan foretages på tværs af sektorer, hvor gevinsterne kan falde forskelligt i de enkelte sektorer.

Forslag til det videre arbejde med sociale investeringer i Region Syddanmark

I 2018 etablerede Folketinget Den Sociale Investeringsfond (DSI). DSI arbejder for et bæredygtigt velfærdssamfund ved at finansiere dokumenterede indsatser gennem offentlige og private partnerskaber. DSI har et dobbelt formål, der handler om at modne markedet og at indgå som investor i sociale investeringer.

Region Midtjylland og Region Sjælland har indgået samarbejder med DSI, men er endnu ikke så langt, at der kan præsenteres konkrete erfaringer. Førstnævnte har indgået en samarbejdsaftale som første skridt, og er nu i gang med at igangsætte konkrete projekter for udvalgte målgrupper.

Det anbefales, at Region Syddanmark indgår et formaliseret samarbejde med DSI gennem en fælles samarbejdsaftale med henblik på, at fonden og regionen sammen kan indgå i sociale investeringsprojekter. Således kan regionen trinvist opbygge et videns- og erfaringsgrundlag omkring arbejdet med sociale investeringer. Samarbejdsaftalen fra Region Midtjylland er vedlagt til inspiration.

Alle DSI's investeringer bygger på en social effektinvestering. En social effektinvestering er et samarbejde mellem en offentlig myndighed, en leverandør (som også kan være den offentlige myndighed) og en investor, der går sammen om at løse en velfærdsudfordring. Investoren (i dette tilfælde DSI) stiller risikovillig kapital til rådighed, hvilket gør det muligt for den offentlige myndighed at finansiere indsatsen. Investoren får kun sin investering og et mindre afkast tilbage, hvis indsatsen opnår de ønskede og aftalte resultater og mål. Hvis målene ikke indfries, skal myndigheden ikke betale for indsatsen.

DSI har opstillet fem investeringskriterier:

1. ”Vi udvikler og foretager investeringer inden for seks politisk udpegede investeringsområder: Udsatte børn og unge, trivsel, borgere i risiko for livsstilssygdomme, arbejdsmiljø, ind på arbejdsmarkedet og mennesker med handicap.
2. Vi bidrager til at løse problemer, hvor strukturelle og økonomiske barrierer står i vejen for at implementere lovende indsatser. Det kan være, når løsningen kræver flere forskellige velfærdsaktører, når omkostninger og gevinster fordeler sig skævt på tværs af forvaltninger og sektorer, eller når de økonomiske gevinster først viser sig efter en årrække.
3. Vi investerer i indsatser, hvor der er efterspørgsel, betalingsvilje og -evne hos offentlige myndigheder til at betale for opnåede resultater af investeringen.
4. Vi kræver valide mål for sociale og økonomiske resultater, som investeringen kan bygges op om, og hvor livsforbedringer for den enkelte fører til gevinster for velfærdssamfundet.
5. Vi foretager investeringer med skaleringspotentiale og arbejder for at tiltrække offentlige og private midler til at udbrede succesfulde investeringer.”

Som det fremgår af det tredje investeringskriterie, investerer DSI der, hvor der er betalingsvilje og -evne til også at betale for opnåede resultater af investeringen. På den baggrund anbefales det, at der afsættes en central pulje på 1 mio. kr., som kan anvendes til at igangsætte sociale investeringer.

Selve samarbejdsaftalen indgås uden økonomiske bindinger, men vil bidrage til en fælles forpligtelse i at udvikle sociale investeringsprojekter. Specifik økonomi og juridiske spørgsmål afgøres for hvert enkelt investeringsprojekt.

Når sundhedsrådene er veletablerede, kan det overvejes at flytte arbejdet med de sociale investeringer til sundhedsrådene grundet deres centrale opgave med at udmønte den lokale omstilling og udvikle det nære sundhedsvæsen.

Sagen præsenteres for Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen, Sundhedsudvalget samt Psykiatri- og Socialudvalget og efterfølgende Regionsrådet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler Regionsrådet:

At arbejdet med at udarbejde en samarbejdsaftale med Den Sociale Investeringsfond igangsættes.

Beslutning i Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen den 04-08-2025

Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Herdis Hanghøi og Søren Rishøj Jakobsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 05-08-2025

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Herdis Hanghøi deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Bilag

Samarbejdsaftale mellem Den Sociale Investeringsfond og Region Midtjylland

Punkt 3: Godkendelse af slutevaluering af prøvehandlingsprojekter for børn og unge som pårørende

25/30042

Resumé

Regionsrådet godkendte den 24. april 2023 ”Faglige anbefalinger – børn og unge som pårørende”. De faglige anbefalinger udspringer af regionens budgetaftale for 2021 og et ønske om at undersøge, hvordan børn og unge i somatikken og psykiatrien kan understøttes som pårørende til en søskende eller forælder, der er syge. Med godkendelse af de faglige anbefalinger blev sygehusene inviteret til at beskrive en række prøvehandlinger med henblik på at implementere anbefalingerne. I punktet her præsenteres en slutevaluering af prøvehandlingerne.

Sagsfremstilling

De faglige anbefalinger udspringer af regionens ønske om at undersøge, hvordan børn og unge i både somatikken og psykiatrien kan understøttes som pårørende til en søskende eller forældre, der er syge. I samme sag tilførtes Center for pårørendeinddragelse (CEPI) midler til projektledelse mm. til årene 2023 og frem.

Med godkendelse af de faglige anbefalinger blev sygehusene indledningsvist inviteret til at beskrive en række prøvehandlinger med henblik på at implementere anbefalingerne. Prøvehandlingsprojekterne blev godkendt den 25. februar 2024 i Regionsrådet og igangsat med en kick-off-konference i marts 2024. Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen, Sundhedsudvalget og Psykiatri- og Socialudvalget samt Regionsrådet fik på møderne i marts måned 2025 forelagt en sag, der orienterede om en midtvejsevaluering af prøvehandlingsprojekterne.

Center for Pårørendeinddragelse er tovholdere på implementeringen af de faglige anbefalinger. Som led i den proces har 12 prøvehandlingsprojekter, som er fordelt på Region Syddanmarks fem sygehuse, gjort sig erfaringer med praksisnære tiltag for inddragelse af børn og unge pårørende. Projekterne, som stadig er i gang, er nu slutevalueret og viser gennemgående at opfylde et stort behov hos både pårørende børn og unge, deres familier og hos sundhedspersonalet.

Evalueringen, der hermed forelægges, viser, at prøvehandlingsprojekterne alle beskriver, at indsatserne bidrager til at opfylde behov for både de pårørende børn og unge samt for deres familier. Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bliver hverdagen vendt på hovedet, og hele familien kan opleve at blive påvirket. Det gælder også for børn og unge, der er pårørende til en syg forælder, bror eller søster. Det kan være en stor belastning, særligt hvis familien ikke får hjælp til at navigere i de nye og til tider uforudsigelige rammer, som sygdommen fører med sig.

Mere konkret viser evalueringen, at indsatserne i prøvehandlingsprojekterne bidrager til følgende:

- Det fokus, der er på børn og unge som er pårørende, opleves som meningsfyldt og relevant i klinikken.
- Projekterne har givet anledning til ny eller øget opmærksomhed på målgruppen.
- En fællesnævner er, at evalueringen skildrer en kulturændring, hvor ledelsesopbakning er vigtig for at lykkes med at implementere et nyt eller større fokus på børn og unge som pårørende som led i patientbehandling. Ledelsesopbakning og tid er således væsentlige parametre for at lykkes med at implementere indsatser for målgruppen.
- Tilbagemeldinger fra forældre til børn og unge, som er pårørende, er, at indsatserne opfylder et behov hos både de pårørende børn og unge samt resten af familien.
- Medarbejderne oplever barrierer hos dem selv i forhold til at tale med familierne, hvis de ikke har de fornødne kompetencer. Ressourcer til administrativ koordination, god forberedelse og udbredelse samt viden og erfaring om indsatsen er afgørende faktorer for en succesfuld implementering.

Den nye viden, som projekterne bidrager med, kan nu deles og videreudvikles på tværs af sygehuse og specialer og give inspiration til, hvordan man i forskellig skala kan arbejde med at inddrage børn og unge, som er pårørende, og herunder medvirke til at understøtte trivsel hos disse børn og deres familier.

Ligeledes kan det tilføjes, at 10-årsplanen for psykiatrien har fokus på pårørende, herunder børn og unge, som er pårørende, hvilket understøtter vigtigheden af en kultur i sundhedsvæsenet, hvor børn og unge pårørende bliver set og støttet efter behov.

Finansiering

Prøvehandlingsprojekterne har finansiering frem til september 2025, og der skal derfor tages stilling til eventuel videreførelse og/eller spredning af prøvehandlingsprojekterne til andre afdelinger eller sygehuse. Desuden skal der tages stilling til anvendelsen af finanslovsmidlerne, som fremgår af skemaet nedenfor:

1.000 kr.	Godkendt	2023	2024	2025	2026ff
Afsat i budgetaftalen for 2023		1.100	3.500	3.500	3.500
CEPI projektledelse m.m.	24.3.2023	1.100	1.550	1.500	1.550
Prøvehandlingsprojekter i sygehusene	26.2.2024		1.950	975	
Til disposition		0	0	1.025	1.950
Finanslovsmidler			1.128	1.170	

Der foreslås følgende proces for udmøntningen af midlerne:

1. Prøvehandlingsprojekterne forlænges i resten af 2025, med mulighed for fortsættelse et kvartal ind i 2026, såfremt sygehusene ønsker dette, herunder evt. med en justering af økonomien.
2. Sygehusene tilbagemelder i oktober/november måned om, hvordan de ønsker at anvende midlerne til projekterne (med afsæt i den almindelige fordelingsnøgle) fra 2026 og frem. Der planlægges en konference i oktober 2025, hvor prøvehandlingsprojekterne og deres erfaringer præsenteres, og som sygehusene inviteres til.
3. Udvalgene og Regionsrådet forelægges en udmøntningssag for midler fra 2026 og frem i møderne i december 2025.

Sagen forelægges Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen den 4. august 2025, Sundhedsudvalget den 5. august 2025 og Psykiatri- og Socialudvalget den 6. august 2025. Herefter går sagen til Regionsrådet den 25. august 2025.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler Regionsrådet:

At evalueringen godkendes.

At forlængelsen af prøvebehandlingsprojekterne i resten af 2025 godkendes.

Beslutning i Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen den 04-08-2025

Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Herdis Hanghøi og Søren Rishøj Jakobsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 05-08-2025

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Herdis Hanghøi deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Bilag

Evaluering - Når børn og unge er pårørende - erfaringer fra 12 projekter i RSD

Punkt 4: Psykiatriplan 2026-2032 - opsamling på høringsrunde - Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien mv. #

25/22

Resumé

Forslag til Psykiatriplan 2026-2032 har været sendt i høring i perioden 29. april - 24. juni 2025. Administrationen har forholdt sig til alle høringssvarene og udarbejdet forslag til kommentering, herunder forslag til evt. afledte ændringer i psykiatriplanen.

Siden høringsudgaven er der indgået ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien” ultimo maj, der indeholder en lang række initiativer, der allerede er indeholdt i høringsudgaven af Psykiatriplan 2026-2032, men også indeholder en række nye initiativer som pt ikke er med forslag til psykiatriplan.

På baggrund af høringssvarene og Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien er der udarbejdet forslag til en revideret udgave af Psykiatriplan 2026-2032 til drøftelse.

Sagsfremstilling

Regionsrådet sendte den 29. april 2025 udkast til Psykiatriplan 2026-2032 i høring.

Psykiatriplanen har været sendt i høring hos interesseforeninger, patientorganisationer, faglige organisationer, øvrige råd og udvalg, samt øvrige offentlige myndigheder, herunder de 22 kommuner i Region Syddanmark.

Høringsperioden strakte sig til den 24. juni 2025. Høringen har udmøntet sig i 44 høringssvar med samlet omkring 240 fremhævede bemærkninger. Efterfølgende er der pågået en proces med at udarbejde forslag til kommentering på bemærkningerne i høringssvarene og forslag til evt. afledte tilpasninger i den endelige udgave af Psykiatriplan 2026-2032.

Fremhævede bemærkninger i høringssvarene og forslag til kommentering og forslag til evt. ændringer i psykiatriplanen fremgår af vedlagte oversigt over høringssvar

I høringsperioden er der også indgået en politisk aftale om udmøntning af den nationale 10 års plan og de afsatte midler til at gennemføre denne plan. På Psykiatri- og Socialudvalgsmødet den 4. juni 2025 blev 10 års planen sammenstillet med psykiatriplanen og det generelle billede var at indsatserne i 10 års planen med få undtagelser allerede indgik i den nye psykiatriplan. Der var dog brug for nogle præciseringer i beskrivelse af enkelte indsatser og præcisering af hvilket element (og finansieringskilde) i 10 års planen der knytter sig til de enkelte indsatser i psykiatriplanen 2026-2032.

Der er på baggrund af høringen og den nyligt indgåede politiske aftale om 10 års planen lavet forslag til ændringer i psykiatriplanen. Det fremgår af vedlagte reviderede psykiatriplan-manuskript, hvor ændringerne som følge af høringssvarene er markeret med grøn farve og ændringer som følge af den politiske aftale om udmøntning af 10 års planen er markeret med turkisblå farve. Endelig er der lavet enkelte øvrige opdateringer pga. sager, lovgivning mv der er gennemført siden høringsudgaven er skrevet i april. Disse ændringer er markeret med grå farve

Nedenfor vil der være en kort opsamling på hovedlinier i dels høringssvarene, de afledte tilpasninger som følge af høringssvarene, de afledte tilpasninger som følge af ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien” og kort om finansiering af psykiatriplanen.

Hovedlinier i høringssvarene

Helt overordnet er der en stor og bredt forankret tilfredshed med en flot og ambitiøs plan og samtidig generel opbakning til de foreslåede anbefalinger. Både det overordnede indhold men også den omfattende dialog og involverende proces der har været forud for planens tilblivelse bliver fremhævet fra alle sider. Alle væsentlige interessenter byder sig samtidig til i forhold til at vil bidrage til at løfte psykiatriområdet.

Nogle af de opmærksomheds- og bekymringspunkter, der umiddelbart kan udledes på tværs af høringssvarene, er:

- Pårørende – der er en lang række opmærksomhedspunkter, der knytter sig til de pårørende ikke mindst fra brugerorganisationernes side – fx støtten til dem, deres involvering og hvad de kan og skal bruges til
- Sundhedsreform – der er en stor opmærksomhed ikke mindst fra kommunerne på det fremtidige tværsektorielle samarbejde i regi af de nye sundhedsråd – der er store ønsker og forventninger til sundhedsrådenes rolle for det fremtidige tværsektorielle samarbejde
- ADHD-klinikkerne – der er en stor opmærksomhed fra fx Psykiatrifonden, Lægeforeningen og Autisme foreningen på de nye klinikker, der introduceres i psykiatriplanen – der er fx bekymringer omkring faglighed, risiko for afkobling fra det eksisterende system mv.
- Partnerskaber med civilsamfundsorganisationer – stor opbakning til det forøgede samarbejde men dels et ønske om endnu mere ambitiøs tilgang og en større klarhed omkring opgaver/rollefordeling
- Flere byder sig til - fx politi og civilsamfundsorganisationer vil gerne skrives endnu mere ind i planen og flere faggrupper peger på flere potentialer i øget brug af deres fagligheder
- Sproget – der ønskes fx en mindre stigmatiserende navngivning af menneskene det handler om, en mere præcis beskrivelse af misbrugsområdet og lidt færre fagtermer
- Sundhedsstyrelsen har generelt stor ros til planens elementer og fremhæver den stærke sammenhæng til 10 års planen og øvrige nationale tiltag – opfordrer til opmærksomhed på en styrkelse af sygehusenes udadvendte rolle og samarbejde med kommunerne, almen praksis og den øvrige praksissektor yderligere kan styrkes og på den nye rolle og opgaver til almen praksis der følger sundhedsreformen.
- Ønske om mere afklaring af hvordan planen implementeres – hvem gør hvad hvornår og hvorfor - behov for hurtigt efter endelig politisk vedtagelse at få fokus på implementering og inddragelse af samarbejdspartnere, der påvirkes af og indgår i anbefalingerne
- Behov for præciseringer af enkelte anbefalinger og præciseringer i den indledende tekst under enkelte temaer og flere gode opmærksomhedspunkter der kræver fokus i udmøntningen af planen.

Forslag til afledte tilpasninger i psykiatriplanen som følge af høringssvarene

Af de afledte tilpasninger kan nævnes:

- Ændring i hvad vi kalder dem, som psykiatrien er til for – erstatte vendingen ”psykiatriske patienter” med ”mennesker med psykiske lidelser” eller ”patienter i psykiatrien”
- ADHD-klinikkerne – afsnit i planen præciseres i forhold til de konkrete faglige rammer for de kommende ADHD-klinikker, herunder hvordan indsatsen er målgruppespecifik og under speciallægefaglig ledelse.
- Politi og Kriminalforsorgen – det vigtige samarbejde skrives endnu mere frem i psykiatriplanen
- Pårørendepeers – mulighed for fælles pårørendepeers skrives ind i planen.
- Omtale af andre faggrupper end læger - tilbud og tiltag ift. efteruddannelse og kompetenceudvikling udfoldes og konkretiseres i forhold øvrige faggrupper (udover lægerne). Her er der sammenfald med ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien”. Og der lægges op til jf. nedenfor at indarbejde et nyt afsnit med fokus herpå
- Der udarbejdes oversigtsskema med de seks temaer og de 43 indsatser – vedlægges som bilag til planen.

Forslag til afledte tilpasninger som følge af den politiske aftale om udmøntning af 10 års planen

Idet både høringsudkastet til ny psykiatriplan og ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien” tager afsæt i det faglige oplæg til 10 års plan for psykiatrien er der som forventet stort overlap.

I det reviderede forslag til psykiatriplan er kommende initiativer fra ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien” skrevet ind.

For mange af initiativerne gælder, at der er tale om sammenfald/præciseringer af høringsversionen af psykiatriplanen.

For andre af initiativerne i ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien” har det givet anledning til formulering af nye indsatser i psykiatriplanen. Det gælder på følgende områder:

- Massiv udbygning af de udgående teams (F-ACT (tværfaglige opsøgende ambulante teams), mobile skadestuer, OPUS (opsøgende behandling af unge med psykosesygdomme), APU (akut psykiatrisk skadestue og FUT (fælles udrykningsteams på Fyn))
- Implementere tilbud for børn og unge med psykiske lidelse og samtidige rusmiddelproblematik og evt. andre komplekse lidelser, jvf. nationale udmeldinger herom
- Samlet plan for kapacitetsopbygning (personale, senge, ambulans kapacitet, speciallægepraksis) i overensstemmelse med den strategiske retning der er lagt fast i psykiatriplanen
- Plan for tilrettelæggelse af vederlagsfri psykologbehandling for unge mellem 18-24 år
- Nyt afsnit om nyttiggørelse af kompetencer og fokus på opgaveflytning.

Herudover er de nye former for tvang der er lanceret i ”Aftale om en samlet 10 års plan for psykiatrien” skrevet ind i planudkastet, idet en eventuel implementering afventer nærmere nationale udmeldinger og lovgivningsmæssige rammer.

”Aftalen om en samlet 10 års plan for psykiatrien” har desuden angivet fire hovedmålsætninger for psykiatrien:

1. Flere skal behandles tidligt og tættere på
2. Behandlingskvaliteten skal løftes, og ventetiderne skal nedbringes
3. Patienterne skal opleve mere sammenhængende forløb
4. Psykiatrien skal være en tryk og attraktiv arbejdsplads.

Med disse fire målsætninger er der i det reviderede planudkast lagt til grund, at man nationalt har indført et målhierarki, så de 19 målsætninger nu er delmålsætninger. Med udgangspunkt heri er målsætninger i de enkelte afsnit revideret.

Finansiering af psykiatriplanen

Der forestår et større arbejde med at sætte nærmere økonomi på de enkelte indsatser i psykiatriplanen. For en række indsatsers vedkommende vil der først kunne foreligge et konkret overslag, når der har været gennemført en nærmere analyse af området. Det forventes, at der i løbet af 2. halvår 2025 vil være muligt at lave en nærmere oversigt over finansieringsbehov og muligheder.

Finansiering vil kunne og skulle ske gennem de afsatte midler til udmøntning af 10 års planen, der vil blive tildelt de kommende år frem til 2030. Selvom der endnu ikke er lavet en endelig fordeling mellem stat, regioner og kommuner af midlerne på alle indsatser i 10 års planen, så forventes det muligt at gennemføre psykiatriplanen indenfor den regionale andel af 10 års plan midlerne.

Den videre proces

Planudkastet drøftes på møde i Psykiatri og Socialudvalget den 6. august 2025. Udvalgets bemærkninger indarbejdes i planudkastet, som i øvrigt forventes gennemgået sprogligt med henblik på at styrke læsevenligheden yderligere forud for forelæggelse af planen i september.

Psykiatri- og Socialudvalget vil herefter på mødet den 5. september 2025 blive præsenteret for det endelige forslag til Psykiatriplan 2026-2032 med henblik på anbefaling over for regionsrådet.

I løbet af 2. halvår 2025 vil der blive forelagt en nærmere plan for implementering af psykiatriplanen og udmøntning af midler til de enkelte indsatser i psykiatriplanen.

Klimavurdering

Planudkastet er ikke blevet klimavurderet, idet det ikke kan opgøres om/i hvor høj grad forslaget medvirker til at nedbringe udledning af CO2 og andre drivhusgasser, jf. Klimastrategiens målsætninger.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget drøfter udarbejdede forslag til ændringer i psykiatriplan afledt af hørings svar og politisk aftale om udmøntning af 10 års planen med henblik på indarbejdelse i den endelige udgave af psykiatriplanen.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Drøftet.

Bilag

Hørings svar - kommenteret

Psykiatriplan - revideret udgave

Hørings svar - Psykiatriplan 2026-2032 samlet PDF

Oplæg, pkt. 4 - Psykiatriplan - 06-08-2025

Punkt 5: Orientering om etablering af aktivitetshus på Midgaardhus, Ribe

25/28660

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget orienteres i nærværende sag om, at der til regionsrådsmødet den 25. august 2015 forelægges en sag om idéoplæg til etablering af et aktivitetshus ved botilbuddet Midgaardhus i Ribe.

Sagsfremstilling

Regionsrådet forelægges den 25. august 2025 en sag vedrørende godkendelse af idéoplæg til etablering af et aktivitetshus ved botilbuddet Midgaardhus i Ribe med henblik på frigivelse af en bevilling på 4,2 mio. kr. til gennemførelse af byggeriet.

Midgaardhus er et botilbud med tilhørende aktivitets- og samværstilbud for voksne med psykisk udviklingshæmning, som har en dom eller særlige behov i forhold til adfærd. Tilbuddet drives af Specialcenter Syddanmark og har i dag 16 pladser.

På Midgaardhus ønskes der opført et nyt aktivitetshus på 158 m², der skal skabe rammerne for meningsfulde aktiviteter, som understøtter borgernes personlige udvikling, trivsel samt sociale og praktiske færdigheder. Aktivitetshuset skal erstatte den nuværende midlertidige pavillon fra 2017, der ikke er bygget til at rumme forskellige aktiviteter og håndtere det aktuelle antal borgere og deres specifikke behov. Der er pr. maj 2025 indskrevet 11 borgere på aktivitetspladserne på Midgaardhus.

Aktivitetshuset forventes ibrugtaget i januar 2027.

Klimavurdering

Der er udført en klimavurdering af byggeriet ud fra relevante bæredygtighedskriterier, forankret i DGNB-certificeringsordningen.

På baggrund af lokalplanens begrænsninger for placering af byggefelt og anvisninger vedrørende facade- og tagmaterialer samt byggeriets beskedne størrelse, kan det ikke retfærdiggøres, at byggeriet DGNB-certificeres.

I projektføreløbet og under byggeriet indarbejdes en række bæredygtighedstiltag, der i videst muligt omfang tilgodeser brugernes og borgernes behov.

Af væsentlige bæredygtighedstiltag fremhæves:

- Anvendelse af lav-emissions byggematerialer
- Byggeriets robusthed
- Termisk, akustisk og visuel komfort
- Universelt design
- Udbudsstrategi
- Begrænsning af fossildrevet byggemateriel
- Skybrudsanalyse og sikring mod vandstandsstigning.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Til orientering.

Punkt 6: Mødekalender #

25/22

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalgets mødekalender for 2025.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og Socialudvalget har godkendt følgende mødekalender for 2025:

Onsdag den 3. september 2025, kl. 10-13, Regionshuset

Onsdag den 1. oktober 2025, kl. 10-13, Regionshuset

Onsdag den 5. november 2025, kl. 10-13, Regionshuset

Onsdag den 26. november 2025, kl. 10-13, Syrenparken, Børkop.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Til orientering.

Punkt 7: Gensidig orientering #

25/22

Beslutning i Psykiatri- og Socialudvalget den 06-08-2025

Kort orientering v. Jane Kraglund om påbud fra Arbejdstilsynet til Engbo Kerteminde.

Kort orientering v. Mette Bossen Linnet om Åbent Hospital, den 7. september 2025.

Punkt 8: Underskriftsside #